

Svenska Klätterförbundets norm för

# AUKTORISERADE KLÄTTERINSTRUKTÖRER

Gällande från 1 september 2021



Svenska  
Klätterförbundet

---

Utbildning

# 1. Definition av instruktörsnivån

## 1.1 Inledning

Att vara auktoriserad klätterinstruktör innebär att med godkänt resultat ha examinerats av Svenska Klätterförbundets (SKF:s) examinatoreer samt att löpande hålla sin licens aktiv. En auktoriserad klätterinstruktör är behörig att utfärda topprepskort och ledkort enligt SKF:s anvisningar för uppklattring.

De fyra olika disciplinerna har olika omfattning utifrån hur krävande miljö de avser. Behörighetsområdet och kompetenskraven utökas för varje disciplin. Klätterinstruktör inomhus är den minst omfattande medan klätterinstruktör is är den mest omfattande.

Samtliga SKF:s auktoriserade klätterinstruktörer, enligt de definitioner och krav som specificeras nedan för varje disciplin, är godkända av International Climbing and Mountaineering Federation (UIAA).

UIAA tillåter att de nationella medlemsförbunden gör vissa anpassningar, så olika länders instruktörsnivåer behöver inte vara direkt översättbara. En auktoriserad klätterinstruktör som vill arbeta i ett annat land bör därför kontrollera om licensen är användbar där.

Att agera instruktörsnämsigt innebär att vara väl förtrogen med den aktuella metoden och utföra den på ett så tydligt, effektivt och säkert sätt att den är lämplig för elever att härma.

En auktoriserad klätterinstruktör ska i sitt arbete alltid sträva efter att uppfylla tre tumregler:

- Sörja för sin egen, sina elevers och sin omgivnings säkerhet.
- Förmedla kunskap och erfarenhet utifrån elevernas behov och önskemål.
- Inspirera och entusiasmera till klättring i olika former.

## ***1.2 Klätterinstruktör inomhus***

En auktoriserad klätterinstruktör inomhus får hålla kurser och arrangemang på artificiella väggar, på leder om en replängd. Kompetensområdet omfattar bouldering, topprepsklättring och ledklättring.

## ***1.3 Klätterinstruktör sport***

En auktoriserad klätterinstruktör sport får hålla kurser och arrangemang på artificiella väggar och på klippa med fasta förankringar<sup>1</sup>, på leder om en replängd. Kompetensområdet omfattar bouldering, topprepsklättring och ledklättring. Behörigheten gäller endast i icke-alpin miljö<sup>2</sup> och i miljöer som inte kräver kompetens inom navigation.

## ***1.4 Klätterinstruktör klippa***

En auktoriserad klätterinstruktör klippa får hålla kurser och arrangemang på artificiella väggar och på klippa, på bultade och/eller traditionellt säkrade leder om en eller flera replängder. Kompetensområdet omfattar bouldering, topprepsklättring och ledklättring. Behörigheten gäller endast i icke-alpin miljö<sup>2</sup> och i miljöer som inte kräver kompetens inom navigation. Instruktören kan även hålla i arrangemang på äventyrsbanor eller liknande.

## ***1.5 Klätterinstruktör is***

En auktoriserad klätterinstruktör is får hålla kurser och arrangemang inom is- och mixklättring, i icke-alpin miljö<sup>2</sup> där lavinfara normalt inte ingår i riskbilden och i miljöer som inte kräver kompetens inom navigation.

# **2. Kompetenskrav**

## ***2.1 Förkrav***

Inför examination till auktoriserad klätterinstruktör ska aspiranten uppfylla följande:

---

<sup>1</sup> Med fasta förankringar menas borrhultar och träd.

<sup>2</sup> Med alpin miljö menas miljö där snö och is finns kvar året runt.

### 2.1.1 Gemensamt

1. Ha genomfört en första hjälpen-kurs anpassad för instruktörens kursmiljö inom tre år före examination.
2. Ha fyllt 18 år.
3. Vara medlem i en förbundsansluten klätterklubb.

### 2.1.2 Klätterinstruktör inomhus

1. Klättererfarenhet  
Ha klättrat aktivt inomhus under minst ett år.
2. Instruktörserfarenhet
  - a) Vara topprepsinstruktör inomhus.
  - b) Före examination i egen färdighet ha praktiserat vid minst två normerade inomhusklätterkurser. Praktiken ska vara genomförd efter att aspiranten blivit topprepsinstruktör inomhus samt inom tre år före examination.
3. Rekommendation  
Ha en skriftlig rekommendation från en auktoriserad klätterinstruktör som intygar att aspiranten har goda förutsättningar att bli godkänd vid examination till auktoriserad klätterinstruktör inomhus.

### 2.1.3 Klätterinstruktör sport

1. Klättererfarenhet  
Ha dokumenterad klättring av minst 30 sportklätterleder på minst tre olika klippor.
2. Instruktörserfarenhet
  - a) Vara hjälpinstruktör sport eller klippa.
  - b) Före examinationen ska aspiranten ha praktiserat vid minst fyra normerade sport- eller klippklätterkurser, varav minst två ska ha genomförts före examinationen i egen färdighet. Praktiken ska vara genomförd efter att aspiranten blivit hjälpinstruktör samt inom tre år före examinationen.
3. Rekommendation  
Ha en skriftlig rekommendation från en auktoriserad klätterinstruktör sport eller klippa som intygar att aspiranten har goda förutsättningar att bli godkänd vid examination till auktoriserad klätterinstruktör sport.

## 2.1.4 Klätterinstruktör klippa

### 1. Klättererfarenhet

- a) Ha dokumenterad erfarenhet av att ha klättrat klippa med egenplacerade säkringar i minst tre år.
- b) Ha dokumenterad klättring av minst fem långturer, om minst tre replängder vardera, med egenplacerade säkringar och egenbyggda standplatser.
- c) Ha dokumenterad klättring av minst fem airturer av lägst grad A2 eller C2.

### 2. Instruktörserfarenhet

- a) Vara hjälpinstruktör klippa.
- b) Före examinationen ska aspiranten ha praktiserat vid minst fyra normerade klippklätterkurser, varav minst två ska ha genomförts före examinationen i egen färdighet. Praktiken ska vara genomförd efter att aspiranten blivit hjälpinstruktör samt inom tre år före examinationen.

### 3. Rekommendation

Ha en skriftlig rekommendation från en auktoriserad klätterinstruktör klippa som intygar att aspiranten har goda förutsättningar att bli godkänd vid examination till auktoriserad klätterinstruktör klippa.

## 2.1.5 Klätterinstruktör is

### 1. Klättererfarenhet

- a) Ha dokumenterad erfarenhet av att ha klättrat is i minst tre år och erfarenhet av att ha klättrat mixad klättring.
- b) Ha dokumenterad klättring av minst fem långturer på is, om minst tre replängder vardera, med egenplacerade säkringar och egenbyggda standplatser.

### 2. Instruktörserfarenhet

- a) Vara auktoriserad klätterinstruktör klippa.
- b) Ha hållit grundkurs i klippklättring, fortsättningskurs i klippklättring, räddningskurs 1 klippa och räddningskurs 2 klippa.
- c) Ha assisterat vid minst en isklätterkurs som uppfyller SKF:s normer, inom tre år före examinationen.

## ***2.2 Kunskapskrav***

En auktoriserad klätterinstruktör ska kunna:

### **2.2.1 Gemensamt**

1. Genomföra uppklätring för topprepskort och ledkort, bedöma elevernas kompetens och förklara eventuella svagheter och kunskapsbrister för dem.
2. Välja lämplig undervisningsmetodik, använda progressionsteknik i sin undervisning och förstå vikten av praktisk övning för eleverna.
3. Välja övningsplats och uppgifter samt anpassa sin kommunikation efter elevernas behov.
4. Upprätta och följa en säkerhetsplan inför klätterarrangemang inom sitt kompetensområde.
5. Anpassa val av teknik och utrustning efter situation, utan att äventyra säkerheten.
6. Undervisa om säkerhetsrisker inom sitt kompetensområde samt hur dessa risker kan förebyggas.
7. Vid klätterolyckor larma SOS, ge första hjälpen, åtgärda lindriga skador och samverka med räddningspersonal.
8. Förevisa klätterutrustning som används inom sitt kompetensområde vad gäller funktion, uppbyggnad, material, livslängd, hållbarhet och testning.

### **2.2.2 Klätterinstruktör inomhus**

1. Ledklättra en led inomhus graderad 5c onsight, på ett instruktörmässigt sätt och med god marginal.
2. Bemästra och lära ut samtliga moment som ingår i SKF:s normer för:
  - a) Kurs i topprepsklättring inomhus.
  - b) Kurs i ledklättring inomhus.
  - c) Uppklättring inomhus.
  - d) Topprepsinstruktör inomhus.

### **2.2.3 Klätterinstruktör sport**

1. Vad som omnämns i 2.2.2.
2. Ledklättra en borrhultad led graderad 6a onsight, på ett instruktörmässigt sätt och med god marginal.

3. Bemästra och lära ut samtliga moment som ingår i SKF:s normer för:
  - a) Kurs i sportklättring.
  - b) Klätterledare utomhus.
  - c) Hjälpinstruktör sport.
4. Inför kurstillfället göra en riskanalys och planera kursen så att problem förebyggs och på ett tidigt stadium åtgärda eventuella problem som ändå kan uppkomma.
5. Vid klätterolyckor kunna transportera skadad person i oländig terräng.
6. Ha kännedom om utrustning som används vid traditionellt säkrad klippklättring.
7. Avgöra vilka bultar och andra fasta installationer som är avsedda för klättring och lära ut grundläggande bedömning av material och placering.
8. Undervisa i bouldering och effektiv spottning.

#### **2.2.4 Klätterinstruktör klippa**

1. Vad som omnämns i 2.2.2 och 2.2.3.
2. Ledklättra grad 5+ onsight på egenplacerade säkringar, på ett instruktörmässigt sätt och med god marginal.
3. Bemästra och lära ut samtliga moment som ingår i SKF:s normer för:
  - a) Grundkurs i klippklättring.
  - b) Fortsättningskurs i klippklättring.
  - c) Hjälpinstruktör klippa.
  - d) Räddningskurs 1 klippa.
  - e) Räddningskurs 2 klippa.
  - f) Kurs i artificiell klättring.
4. Säkert och effektivt leda turer på flera replängder med upp till två elever i replaget.

#### **2.2.5 Klätterinstruktör is**

1. Vad som omnämns i 2.2.2, 2.2.3 och 2.2.4.
2.
  - a) Ledklättra grad WI5 (85-90°) fritt på ett instruktörmässigt sätt och med god marginal.
  - b) Ledklättra grad M5 fritt på ett instruktörmässigt sätt.
3. Bemästra och lära ut samtliga moment som ingår i SKF:s normer för:

- a) Grundkurs i isklättring.
- b) Fortsättningskurs i isklättring.
- c) Fortsättningskurs i mixklättring.

## **2.3 Kännedomskrav**

En auktoriserad klätterinstruktör ska ha kännedom och viss kunskap om:

### **2.3.1 Gemensamt**

1. Standarder från CEN och UIAA rörande klätterutrustning, bl a reptest, krav på karbiner etc.
2. Hur man gör en periodisk kontroll av personlig skyddsutrustning (PPE<sup>3</sup>).
3. SKF:s organisation och verksamhet samt svensk och internationell klätterhistoria.
4. SKF:s övriga normerade kurser och nivåer för auktoriserade klätterinstruktörer.
5. Relevanta sätt för eleverna att utvecklas inom klättringen.
6. Klättring som tävlingsform.
7. Lämpligt försäkringsskydd för instruktör och kursdeltagare samt en klätterinstruktörs juridiska ansvar i Sverige.
8. Vilka regler som bestämmer hur en klättervägg ska vara konstruerad.
9. Grundläggande aspekter vid ledbygge inomhus, med betoning på säkerhet.

### **2.3.2 Klätterinstruktör inomhus**

1. Graderingssystem för friklättring och bouldering, däribland det franska numeriska gradsystemet och hur dessa grader översätts till svenska grader.
2. Tekniker och utrustning som används vid klippklättring och som kan förekomma på inomhusväggar, exempelvis jumaring samt knopar som pålstek och HMS-knut.

### **2.3.3 Klätterinstruktör sport samt klätterinstruktör klippa**

1. Vad som omnämns i 2.3.2.
2. Allemansrättens innebörd och accessfrågor.

### **2.3.4 Klätterinstruktör is**

1. Vad som omnämns i 2.3.2 och 2.3.3.

---

<sup>3</sup> Personal Protective Equipment.



2. Graderingssystem för is- och mixklättring.

## **3. Examination**

### ***3.1 Gemensamt***

En auktoriserad klättrinstructör examineras av SKF:s examinatore. Antalet examinatore ska vara minst två. Examinationen för disciplinerna inomhus, sport och klippa består av två delar:

1. Egen färdighet inklusive teoriprov.
2. Tillämpat instruktörskap.

Aspiranten måste godkännas i varje del för att kunna gå vidare till nästa. Examinationen i tillämpat instruktörskap ska genomföras maximalt 3 år efter examinationen i egen färdighet.

### ***3.2 Tidsåtgång och innehåll***

#### **3.2.1 Klättrinstructör inomhus**

Teoretiska kunskaper examineras genom ett skriftligt prov. Egen färdighet examineras under en halv dag. Tillämpat instruktörskap examineras under en halv dag under vilken aspiranten håller en komplett, normerad klätterskurs inomhus för autentiska elever.

#### **3.2.2 Klättrinstructör sport**

Teoretiska kunskaper examineras genom ett skriftligt prov. Egen färdighet examineras under en dag. Tillämpat instruktörskap examineras under en halv dag under vilken aspiranten håller en del av en normerad kurs i sportklättring för autentiska elever.

#### **3.2.3 Klättrinstructör klippa**

Teoretiska kunskaper examineras genom ett skriftligt prov. Egen färdighet examineras under två dagar. Tillämpat instruktörskap examineras under en dag under vilken aspiranten håller en del av en normerad kurs i klippklättring, artificiell klättring eller räddningskurs klippa för autentiska elever.

#### **3.2.4 Klättrinstructör is**

Examinationen omfattar endast egen färdighet och tar två dagar.

## 4. Licensens giltighet

Den auktoriserade klättrinstruktörens licens gäller fr o m datum för godkänd examination och året ut, samt de tre följande kalenderåren. För att upprätthålla sin licens ska instruktören delta i minst ett av SKF:s instruktörsseminarier inom dessa tre år.

Instruktörens licens förnyas då och gäller under de tre följande kalenderåren.

Om instruktören inte har deltagit på något instruktörsseminarium under tre år blir licensen inaktiv och instruktören är inte längre behörig att hålla kurser eller utfärda topprepskort och ledkort. För att åter aktivera sin licens har instruktören två år på sig att delta i ett instruktörsseminarium. Efter dessa två år måste instruktören genomföra examinationen på nytt och ska inför det även uppfylla förkunskapskraven.

Vid missbruk av licensen har SKF rätt att återkalla den.

---

Datum:

Ändring:

Ändrat av:

Datum:

Ändring:

Ändrat av: